

NJ-421003

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

December – 2023

BA23MJ1SK1 : Sanskrit

Kumarsambhavam-sarg-5

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- 1 (अ) अनुवाद करो : (गमे ते ङे) 6
- (१) इयेष सा कर्तुमवन्ध्यरूपता समाधिमास्थाय तपाभिरात्मनः।
अवाप्यते वा कथमन्यथा द्वयं तथाविधं प्रेम पतिश्च तादृशः॥
- (२) यथा प्रसिद्धैर्मधुरं शिरोरुहैर्जटाभिरप्येवमभूत्तदाननम्।
न शटपदश्रेणिभिरेव पङ्कजं सशैवलासङ्गमपि प्रकाशते॥
- (३) विरोधिसत्वोज्झितपूर्वमत्सरं द्रुमैरभीष्टप्रसवार्चितातिथि।
नवोटजाभ्यन्तरसम्भृतानलं तपोवनं तच्च बभूव पावनम्॥
- (४) अयाचितोपस्थितमम्बु केवलं रसात्मकस्योडुपतेश्च रश्मयः।
बभूव तस्याः किल पारणाविधिर्न वृक्षवृत्तिव्यतिरिक्तसाधनः॥
- (ब) असंदर्भ समञ्जसो : (गमे ते ङे) 4
- (१) प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता।
- (२) पदं सहेत भ्रमरस्य पेलवं शिरीषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः।
- (३) गृहोऽपि येषां प्रथमाप्तजन्मनां न पुत्रवात्सल्यमपाकरिष्यति।
- (४) ध्रुवं वपुः काञ्चनपङ्मनिर्मितं मृदु प्रकृत्या च संसारमेव।
- 2 महाकाव्यना लक्षणे आपी 'कुमारसंभवम्'नुं महाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो. 10
अथवा
- 2 महाकवि कालिदासे 'कुमारसंभवम्'मां वर्णवेलुं प्रकृतिनुं निरूपण करो. 10
- 3 पंच महाकाव्योनो टूंकमां परिचय आपो. 10
अथवा
- 3 'कुमारसंभव'नी सर्ग संख्या आठ के सत्तर समञ्जसो. 10

4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

10

- (1) કાલિદાસનું જીવન
- (2) કુમારસંભવમ્ - શીર્ષક
- (3) કાલિદાસના નાટકો
- (4) કાલિદાસની કાવ્યશૈલી

5 (અ) યોગ્ય જવાબ શોધી ખાલી જગ્યા પૂરો :

5

- (1) 'આતપત્ર' _____ કવિનું ઉપનામ છે. (ભારવિ, માઘ, શ્રીહર્ષ)
- (2) 'કુમારસંભવ'માં _____ ના જન્મની વાત કરવામાં આવી છે.
(ગણેશ, કાર્તિકેય, અર્જુન)
- (3) મહાકાવ્યમાં વધુમાં વધુ _____ સર્ગ હોવા જોઈએ.
(30, 20, 25)
- (4) 'નૈષધચરિત'માં _____ ની કથા આવે છે.
(નળ-દમયંતી, શિવ-અર્જુન, પુરુરવા-ઉર્વશી)
- (5) 'શિશુપાલવધ' મહાકાવ્યનો મુખ્ય રસ _____ છે.
(વીર, શૃંગાર, કરુણ)

5

(બ) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

- (1) પાર્વતીને શા માટે 'અપર્ણા' કહેવામાં આવે છે?
- (2) કુમારસંભવના પ્રથમ સર્ગનું નામ શું છે?
- (3) ભારવિએ કયા મહાકાવ્યની રચના કરી?
- (4) કુમારસંભવના પાંચમા સર્ગમાં કામદેવ માટે કયો શબ્દ વપરાયો છે?
- (5) કુમારસંભવના કયા સર્ગમાં રતિવિલાપ આવે છે?

NK-421004

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

December – 2023

BA23MJ1SK2 : Sanskrit

History of Sanskrit Literature

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1	સંસ્કૃત નાટકની ઉત્પત્તિ વિશેના મતો ચર્ચો. અથવા	10
1	મહાકાવ્યનું સ્વરૂપ આપી મહાકાવ્યના લક્ષણો જણાવો.	10
2	કાલિદાસના ખંડકાવ્યો વિશે નોંધ લખો. અથવા	10
2	ભર્તૃહરિનાં શતકોનો પરિચય આપો.	10
3	ભવભૂતિનું સાહિત્યસર્જન ચર્ચો. અથવા	10
3	મૃચ્છકટિકને આધારે શૂદ્રકનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.	10
4	ટૂંકનોંધ લખો : (બે) (1) હર્ષચરિતમ્। (2) દશકુમારચરિતમ્। (3) કાદમ્બરી। (4) વાસવદત્તા કથા।	10

5 (A) ખાલી જગ્યા પૂરો :

5

- (1) ગીતગોવિંદ કાવ્યમાં _____ પ્રબંધો છે.
- (2) મૃચ્છકટિક _____ પ્રકારનું રૂપક છે. (પ્રકરણ, વ્યાયોગ, પ્રહસન)
- (3) અવંતિસુંદરી કથાના સર્જક _____ હતા. (બાણ, સુબંધુ, દંડી)
- (4) સુબંધુએ _____ કૃતિ લખી હતી. (કાદમ્બરી, વાસવદત્તાકથા, રત્નાવલી)
- (5) કિરાતાર્જુનીય મહાકાવ્યના સર્જક _____ હતા. (ભવભૂતિ, માઘ, ભારવિ)

(B) જોડકાં જોડો :

5

I

II

(1) શર્વિલક:	(a) રાજવાહન:।
(2) દશકુમારચરિતમ્	(b) ભવભૂતિ:।
(3) ચણ્ડીશતકમ્	(c) મદનિકા।
(4) મહાવીરચરિતમ્	(d) યક્ષ:।
(5) મેઘદૂતમ્	(e) વાણભટ્ટ:।
-

NL-421020

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

December – 2023

BA23MN1SK1 : Sanskrit

(Kumarsambhavam : Sarg-5) (New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના આંતરિક વિકલ્પ આપ્યા છે તેમાંથી વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપવો.

- 1 (અ) અનુવાદ કરો : (કોઈપણ બે) 6
(9) इति ध्रुवेच्छामनुशासती सुतां शशाक मेना न नियन्तुमुद्यमात्।
क ईप्सितार्थस्थिरनिश्चयं मनः पयश्च निम्नाभिमुखं प्रतीयेत्।
(2) कदा चिदासन्नसखीमुखेन सा मनोरथज्ञं पितरं मनस्विनी।
अयाचतारण्यनिवासमात्मनः फलोदया न्ताय तपः समाधये ॥
(3) तथा समक्षं दहता मनोभवं पिनाकिनां भग्नमनोरथा सती।
निनिन्द रूपं हृदयेन पार्वती प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता ॥
(4) यदा फलं पूर्वतपः समाधिना न तावता लभ्यममंस्त काङ्क्षितम्।
तदानपेक्ष्य स्वशरीरमार्दवं तपो महत्सा चरितुं प्रचक्रमे।
(ब) સસંદર્ભ સમજાવો : (કોઈપણ બે) 4
(9) प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता।
(2) पदं सहेत भ्रमरस्य पेलवं शिरीषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः।
(3) न धर्मवृद्धेषु वयः समीक्ष्यते।
(4) ध्रुवं वपुः काञ्चनपद्मनिर्मितं मृदु प्रकृत्या च ससारमेव।
2 महाकाव्यनां लक्षणो आपी कुमारसंभवनुं महाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो. 10
अथवा
2 टूंकनोंध लभो : (बंने) 10
(1) કાલિદાસનું પ્રકૃતિનિરૂપણ કરો.
(2) પાર્વતીનું ઉગ્ર તપ.
3 कुमारसंभव सर्ग-5नुं रसदर्शन करो. 10
अथवा

- 3 ટૂંકનોંધ લખો : (બંને) 10
 (1) કાલિદાસની ઉપમા
 (2) બ્રહ્મચારીએ કરેલી શિવની નિંદા
- 4 કાલિદાસની કૃતિઓ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 10
 અથવા
- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (બંને) 10
 (1) કાલિદાસનું જીવન
 (2) શિવનું પાત્રાલેખન
- 5 (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : 5
 (1) કાલિદાસે _____ કૃતિઓની રચના કરી છે.
 (અ) 5 (બ) 7
 (ક) 13 (ડ) 10
 (2) કાલિદાસની પ્રથમ કૃતિ _____ છે.
 (અ) મેઘદૂત (બ) રઘુવંશ
 (ક) ઋતુસંહાર (ડ) વિક્રમોવર્શીયમ
 (3) વનમાં તપ કરવા જતી પાર્વતી _____ ની સંમતી માગે છે.
 (અ) પિતાની (બ) શિવની
 (ક) બ્રહ્મચારીની (ડ) સખીની
 (4) કુમારસંભવ મહાકાવ્યનાં _____ સર્ગ છે.
 (અ) 19 (બ) 8
 (ક) 13 (ડ) 18
 (5) શિવ _____ નાં વેશમાં પાર્વતીની પરીક્ષા કરે છે.
 (અ) બ્રહ્મચારી (બ) રાજા
 (ક) દેવ (ડ) રાક્ષસ
- (બ) જોડકાં જોડો : 5
અ	બ
(1) કાલિદાસ	હિમાલયપુત્રી
(2) મેઘદૂત	કાર્તિકેયજન્મ
(3) પાર્વતી	ઉજ્જૈન
(4) શિશુપાલવધ	ખંડકાવ્ય
(5) કુમારસંભવ	માઘ

NJ-421013-G

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MJ1S01 : Introduction of Sociology
(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના :

- (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- (2) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1 સમાજશાસ્ત્રનું સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકેનું સ્વરૂપ સમજાવો. 10

અથવા

સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો.

2 સમુદાયનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો જણાવો. 10

અથવા

સામાજિક જૂથનો અર્થ આપી, તેના લક્ષણો સમજાવો.

3 સામાજિક આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો. 10

અથવા

દરજાની વ્યાખ્યા આપી, તેના પ્રકારો સમજાવો.

4 સામાજિક ધોરણનો અર્થ અને મહત્ત્વ જણાવો. 10

અથવા

સામાજિક ધોરણભંગનો અર્થ અને કારણો જણાવો.

5 સૂચના મુજબ લખો :

10

(અ) ખરા-ખોટા વિધાન લખો :

- (1) અમે પણાની ભાવના વર્તન સાથે સંકડાયેલ છે.
- (2) સામાજિક ક્રિયાનો ખ્યાલ સમાજશાસ્ત્રી જહોનસને આપ્યો છે.
- (3) ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રની શરૂઆત ડૉ. અક્ષયકુમાર દેસાઈએ કરી હતી.
- (4) ઈચ્છિત સમાજનો ખ્યાલ આઈ.પી. દેસાઈએ આપ્યો.
- (5) સામાજિક ક્રિયાના તત્ત્વો ડેવિસે આપ્યા છે.

(બ) 'અ' અને 'બ' વિભાગ જોડો :

A

B

(1) પ્રાથમિક જૂથ	(a) ધોરણ અનુરૂપ વર્તન
(2) સ્પર્ધા	(b) ધર્મ વિશેના અભ્યાસો
(3) સામાજિક નિયંત્રણ	(c) વય
(4) મેક્સવેબર	(d) રૂઢીઓ, કાયદો
(5) દરજજાનું બાહ્ય પ્રતિક	(e) ચાર્લ્સ કૂલે

NK-421014-G

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

December – 2023

BA23MJ1SO2 : Sociology

(Indian Society)

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના :

(1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

(2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1 'ભારતીય સમાજમાં વિવિધતામાં એકતા જોવા મળે છે.' - સમજાવો. 10

અથવા

1 નગર સમુદાયનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ ટૂંકમાં લખો. 10

2 જ્ઞાતિનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો સમજાવો. 10

અથવા

2 જ્ઞાતિના કાર્યો અને વિકાર્યો ટૂંકમાં લખો. 10

3 લગ્નનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો લખો. 10

અથવા

3 અંતરલગ્નના નિયમ વિશે ચર્ચા કરો. 10

4 બાળ લગ્નનો અર્થ આપી તેના કારણો લખો. 10

અથવા

4 ગ્રામીણ ગરીબીના કારણોની ચર્ચા કરો. 10

5 (A) ખરાખોટા લખો :

5

- (1) ભારત બહુમુખી સમાજ નથી.
- (2) નગર પ્રાથમિક સમુદાય છે.
- (3) જ્ઞાતિ પંચાયત જ્ઞાતિનું લક્ષણ છે.
- (4) ગ્રામીણ સમુદાય ખેતી પર નિર્ભર છે.
- (5) નીચી ઉત્પાદકતા ગરીબીનું કારણ છે.

(B) જોડકા જોડો :

5

A

B

(1) ગરીબીનું કારણ	(a) ખાસા
(2) અભાતૃકીય બહુપતિ લગ્ન પ્રથા	(b) બહુપતિ પ્રધાનું કારણ
(3) જ્ઞાતિનું લક્ષણ	(c) નિરક્ષરતા
(4) ભાતૃકીય બહુપતિ લગ્ન	(d) નાયર
(5) આર્થિક કારણ	(e) કોટીકમ

NL-421025-G

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MN1S01 : Introduction of Sociology
(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- 1 સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેના વિષયવસ્તુની ચર્ચા કરો. 10
અથવા
- 1 સમાજશાસ્ત્ર એક સામાજિક વિજ્ઞાન છે. - સમજાવો. 10
- 2 સામાજિક જૂથ એટલે શું? પ્રાથમિક જૂથની લાક્ષણિકતાઓની સમજૂતી આપો. 10
અથવા
- 2 સમુદાયનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો. 10
- 3 સામાજિક આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારોની સમજૂતી આપો. 10
અથવા
- 3 સામાજિક દરજ્જો એટલે શું? દરજ્જા અને ભૂમિકા વચ્ચે તફાવતની ચર્ચા કરો. 10
- 4 સામાજિક ધોરણો એટલે શું? સામાજિક ધોરણોની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો. 10
અથવા
- 4 સામાજિક ધોરણ અનુરૂપતાના કારણોની ચર્ચા કરો. 10
- 5 (અ) નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો : 5
- (1) ઈ.સ. 1919માં મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાં સમાજશાસ્ત્રની શરૂઆત થઈ.
 - (2) દૂરવર્તી જૂથના સભ્યો વચ્ચે મોઢામોઢનો સંપર્ક હોતો નથી.
 - (3) અધ્યાપકનો દરજ્જો એ અર્પિત દરજ્જો છે.
 - (4) ખામીયુક્ત સામાજિકરણ એ ધોરણભંગ વર્તનનું કારણ છે.
 - (5) સમાજશાસ્ત્ર સામાજિક નીતિનું ઘડતર કરવામાં ઉપોયગી નથી.

(બ) જોડકા જોડો :

5

(અ)

(બ)

(1) સમાજશાસ્ત્રના પિતા	(1) સામાજિક નિયંત્રણ
(2) માનવસમાજનું લક્ષણ	(2) ડૉક્ટર
(3) પ્રાપ્ત દરજ્જો	(3) યૌક્તિકરણ
(4) ધોરણભંગ વર્તનનું કારણ	(4) સામુદાયિક ભાવના
(5) સમુદાય	(5) ઓગસ્ટ કોમ્પે

NJ-421005

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MJ1HN1 : Hindi

(Modern Hindi Poetry Part - 1) (New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- सूचना : (1) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।
(2) वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर पूरे वाक्य में लिखें।

- 1 'नए जमाने की मुकरियाँ' – में व्यक्त व्यंग्य को समझाइए। 10
अथवा
- 1 'कैकेयी का अनुताप' कविता का भावार्थ लिखिए। 10
- 2 "सरोज-स्मृति" कविता का भावार्थ लिखिए। 10
अथवा
- 2 'आ: धरती कितना देती है' कविता में धरती की उपयोगिता को सिद्ध कीजिए। 10
- 3 संक्षेप में लिखिए: 10
(अ) 'विरह का जलजात जीवन' कविता का सारांश।
अथवा
(अ) 'मैं नीर भरी दुःख की बदली' कविता में व्यक्त वेदना का भाव।
(ब) 'जो बीत गई सो बात गई' कविता में नवीन आशा का स्वर।
अथवा
(ब) 'रीढ़ की हड्डी' कविता में व्यंजित क्रांतिकारी भाव।
- 4 संसदर्भ व्याख्या कीजिए: 10
(अ) कौन है वह व्यक्ति जिसको चाहिए न समाज?
कौन है वह एक जिसको नहीं पड़ता दूसरे से काज?
चाहिए किसको नहीं सहयोग?
चाहिए किसको नहीं सहवास?
कौन चाहेगा कि उसका शून्य में टकराए यह उच्छ्वास?
अथवा

- (अ) शिवजी की तीसरी आँख से
निकली हुई महाज्वाला में
घृत-मिश्रित सूखी समिधा-सम
कामदेव जब भस्म हो गया
रति का क्रंदन सुन आँसू से
तुमने ही तो दृग धोये थे।
- (ब) कभी कभी ऊधम करती है
कभी कभी वह कलम चुरा देती है
जैसे जैसे उसे ढूँढ कर जब लाता हूँ
पाता हूँ - अब कागज़ गायब
परेशान फिर हो जाता हूँ

अथवा

- (ब) वह उदासीन बिलकुल अपने से,
अपने समाज से है; दुनिया को सपने से
अलग नहीं मानता, उसे कुछ भी नहीं पता
दुनिया कहाँ से कहाँ पहुँची;

5 सूचनानुसार कीजिए:

10

- (अ) सही के सामने (✓) और गलत के (×) की निशानी कीजिए:
- (1) मैथिलीशरण गुप्त का जन्म विरगाँव में हुआ था।
 - (2) 'सरोज स्मृति' हिन्दी का अन्यतम शोकगीत है।
 - (3) सुमित्रानंदन पंत का बचपन का नाम वासुदेव सिंह था।
 - (4) हरिवंशराय बच्चन 'प्रगतिवाद' के प्रमुख कवि माने जाते हैं।
 - (5) त्रिलोचन को 'ताप के ताये हुए दिन' रचना पर साहित्य अकादमी पुरस्कार प्रदान किया गया था।
- (ब) सही जोड़े मिलाइए :
(अ)	(ब)
(1) भारतेन्दु हरिश्चंद्र	(1) विरह का जलजात जीवन
(2) मैथिलीशरण गुप्त	(2) कालिदास
(3) सुमित्रानंदन पंत	(3) मातृभाषा प्रेम पर दोहे
(4) महादेवी वर्मा	(4) सखि वे मुझसे कहकर जाते
(5) नागार्जुन	(5) प्रथम रश्मि

NK-421006

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MJ1HN2 : Modern Hindi Story

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- 1 कहानी की परिभाषा देते हुए कथानक के आधार पर कहानी के प्रकार स्पष्ट कीजिए। 10

अथवा

हिंदी कहानी का उद्भव और विकास पर प्रकाश डालिए।

- 2 कहानी के तत्वों के आधार पर 'कफ़न' कहानी का मूल्यांकन कीजिए। 10

अथवा

जयशंकर प्रसाद लिखित 'पुरस्कार' कहानी की कथावस्तु पर प्रकाश डालिए।

- 3 टिप्पणी लिखिए : 10

(अ) 'दुःख' कहानी की संवाद योजना

अथवा

(अ) 'दुःख' कहानी का शीर्षक

(ब) 'पाजेब' कहानी में बाल मनोविज्ञान

अथवा

(ब) 'पाजेब' कहानी के पात्र

- 4 संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए : 10

(अ) ये फेशन वेशन, जिसके आगे आप लोग चक्कर लगाया करते हैं, उनके आगे पाँव की धूल है, मुझे व्यर्थ पैसा नहीं खर्च करना है।

अथवा

(अ) फिर उसने दृढ़ता से सोचा, पिता अभी बूढ़े नहीं हुए हैं, उन्हें प्रतिक्षण हमारे साथ साथ जीवित रहना चाहिए भरसक।

- (ब) तुम चली जाओगी तो फूलकारी कौन बनाएगा? साहब से तुम्हारे सामने ही फूलकारी देने का इकरार किया है।

अथवा

- (ब) मैं ने पढी, न लिखी, मैं क्या बात करूँगी। तुम कह देना माँ अनपढ़ है, कुछ जानती समजती नहीं, वह नही पूछेगा।

5 वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

10

(अ) रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए:

(१) चंद्रधर शर्मा 'गुलेरी' का जन्म _____ में हुआ था।

(जयपुर, सरहनपुर, उदेपुर)

(२) जयशंकर प्रसाद लिखित कहानी का नाम _____ है।

(पुरस्कार, पाजेब, पिता)

(३) प्रेमचंद के पिता का नाम _____ था।

(अजायबराय, धनपतराय, शिवानन्द)

(४) 'दुःख' कहानी में कुल _____ पात्र है। (पांच, सात, चार)

(५) 'पाजेब' कहानी _____ धरातल पर लिखी गई है।

(सामाजिक, ऐतिहासिक, मनोवैज्ञानिक)

(६) दावत के लिए _____ ने घर को खूब सजाया था।

(रामनाथ, महेश्वर, शामनाथ)

(ब) सही जोड़ मिलाइए :

(१) पुरस्कार

(१) मुन्नी

(२) कफ़न

(२) हेमा

(३) दुःख

(३) बुधिया

(४) पाजेब

(४) मधुलिका

NL-421021

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

December – 2023

BA23MN1HN1 : Hindi

(Modern Hindi Poetry Part-1)

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- 1 मातृभाषा प्रेम पर दोहों में अभिव्यक्त मातृभाषा के महत्व को स्पष्ट कीजिए। 10
अथवा
- 1 'पश्चाताप की अग्नि में जलकर कैकेयी पवित्र हो गई' – कैकेयी का अनुताप कविता के आधार पर इस कथन को समझाइए। 10
- 2 सरोज स्मृति शोक गीत की समीक्षा कीजिए। 10
अथवा
- 2 'आ: यह धरती कितना देती है' कविता का भावार्थ लिखिए। 10
- 3 टिप्पणी लिखिए: (किन्हीं दो) 10
(क) बीत गई सो बात गई कविता का संदेश
अथवा
(क) 'रीढ़ की हड्डी' काव्य का केन्द्रीय भाव।
(ख) मैं नीर भरी दुख की बदली कविता का केन्द्रीय भाव
अथवा
(ख) 'विरह का जलजात' काव्य का सार।
- 4 संदर्भ व्याख्या कीजिए: 10
(क) सांध्य नभ में पश्चिमान्त – समान
लालिमा का जब करुण आख्यान
सुना करता हूँ सुमुखी उस काल
याद आता तुम्हारा सिंदूर तिलकित भाल
अथवा

(क) पर पीड़ा से चूर-चूर हो
थक-थककर औ' चूर-चूर हो
अमल-धवल गिरि के शिखरों पर
प्रियवर! तुम कब तक सोये थे?

(ख) मैं तो ब्याह कभी न करूँगी
और कहीं जो ब्याह हो गया
तो मैं अपने बालम को सँग साथ रखूँगी
कलकत्ता में कभी न जाने दूँगी
कलकत्ते पर बजर गिरे।

अथवा

(ख) धरम कमाता है वह तुलसीकृत रामायण
सुन पढ़ कर, जपता है रामायण रामायण।

5 सूचनानुसार कीजिए:

10

(क) रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए:

- (1) आधुनिक कविता का आरंभ कवि _____ से होता है। (भारतेन्दु, नागार्जुन, निराला)
- (2) साकेत _____ का महाकाव्य है। (नागार्जुन, निराला, मैथिलीशरण गुप्त)
- (3) _____ ने मतवाला पत्रिका का सम्पादन किया। (महादेवी वर्मा, त्रिलोचन, निराला)
- (4) _____ को प्रकृति के सुकुमार कवि कहा जाता है। (भारतेन्दु, नागार्जुन, सुमित्रानंदन पंत)
- (5) उस जनपद का कवि हूँ कविता के कवि _____ हैं। (भारतेन्दु, नागार्जुन, त्रिलोचन)

(ख) निम्नलिखित वाक्यों को लिखकर सही वाक्य के सामने सही (✓) और गलत वाक्य के सामने गलत (×) का निशान लगाइए।

- (1) विरह का जलजात जीवन कविता सुमित्रानंदन पंत की है।
- (2) नागार्जुन का मूल नाम वैद्यनाथ मिश्र था।
- (3) 'सखी वे मुझसे कहकर जाते' कविता के कवि त्रिलोचन हैं।
- (4) चम्पा सुंदर की बेटी है।
- (5) मधुशाला निराला की प्रसिद्ध रचना है।

Seat No. _____

NJ-421001

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MJ1GJ1 : Padhya - Okhaharan

(New Course)

Time : 2 hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
(2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(3) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 આખ્યાનના સ્વરૂપની પાંચ લાક્ષણિકતાઓનો પરિચય કરાવો. 10
અથવા
1 ગુજરાતી સાહિત્યમાં આખ્યાનના વિકાસની રૂપરેખા ટૂંકમાં આલેખો. 10
2 'ઓખાહરણ'ને આધારે પ્રેમાનંદની આખ્યાનકાર તરીકેની પાંચ વિશેષતાઓ સ્પષ્ટ કરો. 10
અથવા
2 ઓખાનું પાત્રાલેખન કરો. 10
3 કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો: 10
(1) 'ઓખાહરણ'માં શૃંગાર રસ
(2) બાણાસુરના પાત્રમાં પ્રગટ થતી માનવતા
(3) 'ઓખાહરણ' શીર્ષકની યથાર્થતા
(4) ઓખાની વિરહ વેદનાનું વર્ણન
4 કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો: 10
(1) 'ઓખાહરણ'માં સમાજદર્શન
(2) ચિત્રલેખાનું પાત્ર
(3) સાસરે જતી ઓખાને માતાએ આપેલી શિખામણ
(4) 'ઓખાહરણ'નો આરંભ અને અંત

- 5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.
- (1) આખ્યાનને _____ માં વિભક્ત કરવામાં આવે છે.
 (અ) કડવાં (બ) અંક
 (ક) સર્ગ (ડ) પ્રકરણ
- (2) આજીવિકા મેળવવા માટે પ્રેમાનંદ _____ સુધી ગયા હતા.
 (અ) અમદાવાદ (બ) ભરૂચ
 (ક) વલસાડ (ડ) નંદરબાર
- (3) આખ્યાનના આરંભમાં કરવામાં આવતી સ્તુતિને _____ કહે છે.
 (અ) પ્રાર્થના (બ) મંગલાચરણ
 (ક) ફળશ્રુતિ (ડ) પ્રવેશ
- (4) શિવજીએ પ્રસન્ન થઈને બાણાસુરને _____ નું બળ આપેલું.
 (અ) હજાર હાથ (બ) પાંચસો હાથ
 (ક) હજાર હાથી (ડ) સો હાથી
- (5) યુદ્ધમાં અનિરુદ્ધની મદદ માટે સેના લઈને _____ આવે છે.
 (અ) યાદવો (બ) પ્રદ્યુમ્ન
 (ક) શ્રીકૃષ્ણ (ડ) બલરામ
- (6) બાણાસુર _____ નગરનો રાજા હતા.
 (અ) દ્વારિકા (બ) શોણિતપુર
 (ક) રામપુર (ડ) બલરામ
- (7) અનિરુદ્ધ અને ઓખાના ગાંધર્વ લગ્ન _____ કરાવે છે.
 (અ) ચિત્રલેખા (બ) બાણાસુર
 (ક) બાણમતી (ડ) નારદજી
- (8) ઓખાહરણની કથા શુકદેવજી _____ ને સંભળાવે છે.
 (અ) પરીક્ષિત (બ) અનિરુદ્ધ
 (ક) ચિત્રલેખા (ડ) નારદજી
- (9) ઓખાહરણની ફળશ્રુતિમાં વાંચનારને _____ પ્રાપ્તિ થાય એમ કહે છે.
 (અ) ધન (બ) વૈકુંઠ
 (ક) સંતાન (ડ) પતિ
- (10) શ્રીકૃષ્ણ _____ થી બાણાસુરના હાથ છેદી નાખે છે.
 (અ) તલવાર (બ) તીર
 (ક) ગદા (ડ) સુદર્શન

Seat No. _____

NK-421002

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MJ1GJ2 : Gujarati

(Gadhya : Janamtip)

(New Course)

Time : 2 hours]

[Total Marks : 50

- 1 નવલકથા સાહિત્યસ્વરૂપનો ટૂંકમાં પરિચય કરાવો. 10
અથવા
- 1 ગુજરાતી નવલકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ટૂંકમાં વર્ણવો. 10
- 2 ગુજરાતી સાહિત્યની ઉત્તમ જાનપદી નવલકથા તરીકે 'જનમટીપ'ની સમીક્ષા કરો. 10
અથવા
- 2 'જનમટીપ'ની નાયિકા ચંદાનું પાત્રાલેખન કરો. 10
- 3 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) 10
(1) 'જનમટીપ' શીર્ષકની યોગ્યતા
(2) ભીમાનું પાત્રાલેખન
(3) 'સાંઢ નાથ્યો' પ્રકરણનું મૂલ્યાંકન
(4) 'જનમટીપ' નવલકથામાં સંઘર્ષ
- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) 10
(1) 'જનમટીપ' નવલકથાનો અંત
(2) 'જનમટીપ'નું કથાવસ્તુ
(3) 'જનમટીપ' નવલકથામાં જીવનદર્શન
(4) 'બહુ-બેટો' પ્રકરણની વિશેષતા

5 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પમાંથી શોધીને લખો :

- (1) ઈશ્વર પેટલીકરનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો?

(અ) 1914	(બ) 1915
(ક) 1916	(ડ) 1913
- (2) ઈશ્વર પેટલીકરનો જન્મ કયા ગામમાં થયો હતો?

(અ) પેટલી	(બ) આણંદ
(ક) પેટલાદ	(ડ) સોજિત્રા
- (3) પેટલીકર મેટ્રિક પાસ કરનાર તેમના ગામમાંથી _____ યુવાન હતા.

(અ) પહેલા	(બ) બીજા
(ક) ત્રીજા	(ડ) ચોથા
- (4) ઈશ્વર પેટલીકરનાં પિતાનું નામ _____ હતું.

(અ) મોહનભાઈ	(બ) રતીલાલ
(ક) મોતીભાઈ	(ડ) મગનભાઈ
- (5) પેટલીકર પાસેથી આપણને _____ જેટલી નવલકથાઓ મળે છે.

(અ) 22	(બ) 12
(ક) 25	(ડ) 24
- (6) 1965માં ઈશ્વર પેટલીકરને કયો સુવર્ણચંદ્રક મળ્યો હતો?

(અ) નર્મદ	(બ) પ્રેમાનંદ
(ક) રણજીતરામ	(ડ) ધનજી કાનજી
- (7) 'જનમટીપ' નવલકથાની નાયિકા _____ છે.

(અ) ચંદા	(બ) કંકુ
(ક) વિજયા	(ડ) શની
- (8) ચંદા અને ભીમાનું પ્રથમ મિલન _____ માં થયું હતું.

(અ) બળદગાડામાં	(બ) શહેરમાં
(ક) જમતી વખતે	(ડ) રામદેવપીરના મેળામાં
- (9) ભીમાના ખેતરમાં કોનું ખૂન થાય છે?

(અ) દેવાનું	(બ) પૂંજાનું
(ક) નારણનું	(ડ) રામાનું
- (10) 'જનમટીપ' નવલકથા કુલ કેટલાં પ્રકરણમાં વહેંચાઈ છે?

(અ) 26	(બ) 25
(ક) 16	(ડ) 24

NL-421019

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

December - 2023

BA23MN1GJ1 : Gadhya - Janamtip

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.
(2) દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણભાર દર્શાવેલ છે.

1 નવલકથાનાં સ્વરૂપગત લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

1 ગુજરાતી સાહિત્યમાં નવલકથાનો ઉદ્ભવ-વિકાસ આલેખો. 10

2 નવલકથાનાં સ્વરૂપગત લક્ષણોના આધારે 'જનમટીપ' નવલકથાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. 10

અથવા

2 જનપદી નવલકથા તરીકે 'જનમટીપ' નવલકથાને મૂલવો. 10

3 નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિશે નોંધ લખો : 10

- (1) 'જનમટીપ' નવલકથાનું શીર્ષક
- (2) ચંદાનું પાત્ર
- (3) 'જનમટીપ' નવલકથામાં સંઘર્ષનું તત્ત્વ
- (4) 'જનમટીપ'માં ગૌણપાત્રો.

4 નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિશે નોંધ લખો : 10

- (1) 'જનમટીપ' નવલકથામાં ગદ્યશૈલી
- (2) 'જનમટીપ' નવલકથામાં જીવનદર્શન
- (3) 'જનમટીપ' નવલકથાનો આરંભ-અંત
- (4) 'જનમટીપ'માં ભીમાનું પાત્ર

- (1) 'ગજવામાં રહી શકે તેવી રંગભૂમિ એટલે નવલકથા' - આ વિધાન કોનું છે?
- (અ) મેરી મેકાર્થી (બ) એબેલ શેવેલ
(ક) ઈ.એમ. ફોસ્ટર (ડ) કેફર્ડ
- (2) ગુજરાતી ભાષાની પ્રથમ મૌલિક નવલકથા _____ છે.
- (અ) હિન્દુસ્તાન મધ્યેનું ઝૂપડું (બ) સાસુ-વહુની લડાઈ
(ક) કરણધેલો (ડ) રાણકદેવી
- (3) 'જનમટીપ' નવલકથાનું રચના વર્ષ જણાવો.
- (અ) 1943 (બ) 1944
(ક) 1945 (ડ) 1946
- (4) 'જનમટીપ' નવલકથા _____ પ્રકરણોમાં વહેંચાયેલી રચના છે.
- (અ) 23 (બ) 24
(ક) 25 (ડ) 26
- (5) 'જનમટીપ' નવલકથામાં _____ કોમના પાત્રોનું આલેખન કરવામાં આવ્યું છે?
- (અ) પેટલાદિયા (બ) પાટણવાડિયા
(ક) બહારવટિયા (ડ) તરણેતરિયા
- (6) ચંદા _____ નાથીને હિંમત અને મર્દાનગીનો પરિચય કરાવે છે.
- (અ) સાંઢ (બ) પાડો
(ક) હાથી (ડ) ઘોડો
- (7) 'જનમટીપ' નવલકથામાં કયું પાત્ર ખલનાયકની ભૂમિકા ભજવે છે?
- (અ) રણછોડ (બ) પૂંજો
(ક) ભીમો (ડ) બકોર ભગત
- (8) ભીમો માતા-પિતાની જીદને વશ થઈને બીજું લગ્ન _____ સાથે કરે છે.
- (અ) શનિ (બ) મેના
(ક) અંબા (ડ) કસન
- (9) ચંદાએ _____ ના સંતાનમાં છેલ્લી હતી અને બાપનો જુવાનીનો જુસ્સો અને જોમ એનામાં ઉતર્યા હતા.
- (અ) મનોર (બ) દેવો
(ક) રણછોડ (ડ) રચજી
- (10) પેટલીકરનો જન્મ પેટલાદ નજીકના _____ ગામમાં થયો હતો.
- (અ) પેટલી (બ) આણંદ
(ક) કરસમદ (ડ) સોજિત્રા

NM-421035-G

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

**BA23MD1SO1 : Environmental Awareness
(New Course) (Multidiscipline)**

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- 1 પર્યાવરણનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 10
અથવા
- 1 પર્યાવરણ અને સમાજ વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો. 10
- 2 પર્યાવરણીય પ્રદૂષણની સામાન્ય સૂચનાઓ વિષે ચર્ચા કરો. 10
અથવા
- 2 પ્રદૂષણના પ્રકારો જણાવો. 10
- 3 હવા, પાણી, માટીની સમસ્યા વિષે સમજાવો. 10
અથવા
- 3 ગ્લોબલ વોર્મિંગ અને ઓઝોનના સ્તર વિષે ચર્ચા કરો. 10
- 4 ભારતમાં પર્યાવરણીય ચળવળ તરીકે નર્મદા બચાવો આંદોલન વિષે જણાવો. 10
અથવા
- 4 ભારતમાં પર્યાવરણીય ચળવળ તરીકે ચિપકો આંદોલન વિષે જણાવો. 10
- 5 ખાલી જગ્યા પૂરો : 10
- (1) પર્યાવરણ એક _____ વિભાવના છે.
(આર્થિક-સામાજિક, ભૌતિક-જૈવિક, શારીરિક-માનસિક)
- (2) પર્યાવરણીય સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ _____ ના દાયકા પછી થયો છે.
(1950, 1960, 1970)
- (3) આજે વસ્તીની દૃષ્ટિએ ભારત વિશ્વમાં _____ ક્રમે આવે છે.
(પ્રથમ, બીજા, ત્રીજા)

(4) વિશ્વમાં પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ સર્જવામાં _____ ની ભૂમિકા મહત્વની છે.

(વૈશ્વિકીકરણ, ઉદારીકરણ, ઔદ્યોગીકરણ)

(5) રંગરાજન કમિટીના 2011-12ના અહેવાલ અનુસાર ભારતની _____ પ્રજા ગરીબીની રેખા હેઠળ જીવે છે.

(28.5, 29.5, 30.5)

(6) ભારતમાં સૌપ્રથમ પર્યાવરણીય આંદોલન _____ સમુદાય દ્વારા ઈ.સ. 1930માં રાજસ્થાનમાં થયું હતું.

(બિશ્રોઈ, ભીલ, ગુર્જર)

(7) ચિપકો આંદોલન 280 વર્ષ પહેલાં _____ નામની સ્ત્રીની આગેવાની હેઠળ થયું હતું.

(કરુણાદેવી, અમૃતાદેવી, મહાદેવી)

(8) વિશ્વના સૌથી વધુ પ્રદૂષિત એવા વીસ નગરોમાંથી _____ શહેરો ભારતમાં છે.

(12, 13, 14)

(9) _____ આંદોલન 1983માં કર્ણાટક રાજ્યમાં થયું હતું.

(એપિકો, નર્મદા, ચીપકો)

(10) તા. 16 સપ્ટેમ્બરને _____ દિવસ તરીકે ઘોષિત કરવામાં આવ્યો છે.

(પર્યાવરણ, ઓઝોન, વસ્તી)

Seat No. _____

NM-421030

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23MD1SK1 : Madhyamavyayog

(New Course)

Time : 2 hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના : (1) પ્રશ્નપત્રના બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) પ્રશ્નની જમણી બાજુ આપવામાં આવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1 'મધ્યમવ્યાયોગ'ની વસ્તુસંકલના અંગે વિગતે ચર્ચા કરો. 10

અથવા

1 ઘટોત્કચ અને બ્રાહ્મણ પરિવારના સંવાદ અંગેનો પ્રસંગ વિગતે ચર્ચો. 10

2 ભીમ અને ઘટોત્કચના મિલનની નાટ્યગત વિશેષતા ચર્ચો. 10

અથવા

2 ભીમ અને હિડિમ્બાના મિલન પ્રસંગની નાટ્યગત વિશેષતા ચર્ચો. 10

3 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) 10

(1) ભાસ સમસ્યા

(2) 'મધ્યમવ્યાયોગ'નો રૂપક પ્રકાર

4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) 10

(1) મધ્યમવ્યાયોગ: - શીર્ષક

(2) મહાકવિ ભાસના રામાયણ પર આધારિત રૂપકો

5 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

- (1) મહાકવિ ભાસના રૂપકો ક્યાંથી મળી આવ્યા હતા?
 - (અ) કેરલ
 - (બ) તામિલનાડુ
 - (ક) મહારાષ્ટ્ર
- (2) નીચેનામાંથી ભાસનું લોકકથા આધારિત રૂપક કયું છે?
 - (અ) ઉરુભંગમ્
 - (બ) અભિષેકનાટકમ્
 - (ક) અવિમારકમ્
- (3) 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્'ના નાયકનું નામ જણાવો.
 - (અ) ઉદયન
 - (બ) ભીમ
 - (ક) ચારુદત્ત
- (4) 'મધ્યમવ્યાયોગ'ના મંગલ શ્લોકમાં કોની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે?
 - (અ) વિષ્ણુ
 - (બ) સરસ્વતી
 - (ક) બ્રહ્મા
- (5) વૃદ્ધ બ્રાહ્મણને કેટલા પુત્રો હતા?
 - (અ) બે
 - (બ) ચાર
 - (ક) ત્રણ
- (6) ભાસના મતે રાક્ષસોનો પ્રકૃતિદોષ કયો છે?
 - (અ) દયા
 - (બ) પ્રેમ
 - (ક) ક્રૂરતા
- (7) પાંડવો કયા ઋષિના આશ્રમમાં યજ્ઞ માણવા ગયા હતા?
 - (અ) વિશ્વામિત્ર
 - (બ) ધૌમ્ય
 - (ક) વસિષ્ઠ
- (8) 'મધ્યમવ્યાયોગ'નો મુખ્ય રસ જણાવો.
 - (અ) કરુણ
 - (બ) વીર
 - (ક) ભયાનક
- (9) 'મધ્યમવ્યાયોગ'માં આવતા વૃદ્ધ બ્રાહ્મણનું નામ જણાવો.
 - (અ) રામદાસ
 - (બ) કેશવદાસ
 - (ક) પ્રભુદાસ
- (10) ઘટોત્કચના માતાનું નામ જણાવો.
 - (અ) હિરિમ્બા
 - (બ) કુન્તા
 - (ક) બ્રાહ્મણી

NN-421043-E

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2023

BA23AE1EG1 : General English - I

(Text : The Bliss)

(AEC) (New Course)

Time : 1 Hour]

[Total Marks : 25

- Instructions :**
- (1) Figures to the right indicate full marks.
 - (2) Indicate clearly the options you attempt.
 - (3) Attempt all the questions.

1 Answer the following questions in brief : (any five) 10

- (1) When did the writer remember the basket-selling girl again ?
- (2) What did Ruskin think about Deoli railway station ?
- (3) What impulse did the writer feel when he met the basket selling girl again on the platform of Deoli station ?
- (4) Why was Dasa held responsible for the entry of the snake ?
- (5) What did people believe about Dasa ?
- (6) What was Dasa's defense when neighbours blamed him ?

OR

1 Write short notes : (any two) 10

- (1) The basket-selling girl.
- (2) The ambience of Deoli station.
- (3) The character sketch of Dasa.
- (4) The Title "A Snake in the Grass".

- 2 (a) Read the paragraph carefully and answer the following questions : 4

When I was at college I used to spend my summer vacations in Dehra, at my grandmother's place. I would leave the plains early in May and return late in July. Deoli was a small station about thirty miles from Dehra. It marked the beginning of the heavy jungles of the Indian Terai.

The train would reach Deoli at about five in the morning, when the station would be dimly lit with electric bulbs and oil lamps. Deoli had only one platform boasted of a tea stall, a fruit vendor and a few stray dogs; not much else, because the train stopped there for only ten minutes before rushing on into the forests.

Questions :

- (1) Where did the writer use to spend his vacation ?
- (2) How far was Deoli from Dehra ?
- (3) When would the train reach at Deoli ?
- (4) Describe Deoli railway station.

(b) Give Synonyms :

(1) abandon	(2) begin
(3) connect	(4) support

(c) Give Antonyms :

(1) Accept	(2) Import
(3) Debit	(4) Virtue

(d) Make prefix or suffix of the following words :

(em, im, fy, en)

(1) Power	(2) Possible
(3) Beauty	(4) Fast

OR

- 2 (a) Identify the underlined words in the following sentences : 4
(Noun, Pronoun, Adverb, Verb, Adjective)

- (1) Sardar Patel was a great leader.
- (2) Ramesh writes letters very well.
- (3) Seema drinks hot water.
- (4) Mahesh jumped carefully

(b) Fill in the blanks with proper forms of to be, to do and to have: 3

- (1) Nitin _____ writing a letter now. (is, am, are)
- (2) _____ you attend the calls yesterday ? (Do, Does, Did)
- (3) I _____ just finished my work. (have, has, had)

(c) Supply a verb in agreement with its subject in the following sentences : 3

- (1) A good man and useful citizen _____ passed away.
- (2) Either Mahesh or Naresh _____ perfect in dance.
- (3) Sunil and his sister _____ waiting when I reached there.

3 Choose the correct options : 5

- (1) Who is the writer of "The Night Train at Deoli" ?
(A) Ruskin Bond (B) Shakespeare
(C) Wordsworth (D) G.B. Shaw
- (2) "A Snake in The Grass" is written by :
(A) Raja Rao (B) Ruskin Bond
(C) R.K. Narayan (D) W.B. Yeats
- (3) Which of the following is an Adverb ?
(A) Short (B) Smart
(C) Quickly (D) Pure
- (4) Find out the abstract noun.
(A) Tobacco (B) Herd
(C) Train (D) Childhood
- (5) Who was the girl that the narrator met in Deoli Station ?
(A) His Cousin
(B) A visitor to his grandmother's house
(C) A basket-seller
(D) The owner of a tea stall

NO-421044

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

January - 2024

BA023SE101 : Gujarati

(Language Skills Part-1)

(New Course)

Time : 1 Hour]

[Total Marks : 25

સૂચના : માંગ્યા મુજબ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

1 કોઈ પણ એક વિશે નિબંધ લખો : 10

(1) માતૃભાષાનો મહિમા

(2) પર્યાવરણનું મહત્ત્વ

અથવા

1 વિચાર વિસ્તાર કરો / અર્થવિસ્તાર કરો : 10

(1) વિદ્યા પુસ્તકમાં અને પરકબજામાં ધન;

ભીડ પડે ન કામનાં, તે વિદ્યા ને ધન.

(2) પીંપળપાન ખરંત, હસતી કુંપળિયાં;

મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી બાપુડિયાં.

2 નીચે આપેલા મુદ્દા પરથી વાર્તા લખો અને તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો : 10

રામપુર ગામ - મનુ અને કનુ બે મિત્રો - મનુ શરીરે મજબૂત, કનુ સુકલકડી - જંગલમાં ફરવા જવું - ખૂબ ફર્યા - પાછા ફરતા રસ્તામાં રીંછનો ભેટો - પાછળ પડવું - કનુનું ઝાડ પર ચડી જવું - ડર - મનુની મૂંઝવણ - નીચે જમીન પર સૂઈ જવું - શ્વાસ રોક્યો - રીંછનું પાસે આવી સુંઘી ચાલ્યા જવું - રીંછ ગયા પછી કનુનું ઝાડ પરથી ઊતરવું - બોધ.

અથવા

નીચેના ગદ્યખંડનું 1/3 ભાગમાં સંક્ષેપીકરણ કરો અને યોગ્ય શીર્ષક આપો : 10

યુવાનોમાં ઘણુંખરું મનમાં આવે તે કહી દેવાની ટેવ હોય છે, જેથી કરી લુચ્ચાઈમાં પાકા થયેલા માણસોનો તેઓ બિચારા ભોગ થઈ પડે છે. કોઈ લુચ્ચો માણસ તેમને કહેશે કે હું તમારો મિત્ર છું તો ખરે જ તેને ખરો મિત્ર ગણે અને ક્ષણિક મિત્રતાના વચનથી તેમાં વગર વિચારે બેહદ વિશ્વાસ રાખે. તેથી પોતાને હંમેશાં નુકસાન થાય; એટલું જ નહિ પણ ઘણી વખત વિનાશકારક પરિણામ નીપજે આથી મોઢે બોલીને દર્શાવેલી મિત્રતાથી સાવધ રહેવું. તેવા મિત્ર આવે ત્યારે તેમને ઘણી સલુકાઈથી મળવું, પણ તેમના બોલવામાં કાંઈ ભરોસો રાખવો નહિ. પહેલી જ મુલાકાતમાં અથવા થોડીક ઓળખાણમાં લોકો મિત્ર થઈ જાય છે એવું કદી ધારતા નહિ. ખરી મિત્રતા તો હળવે હળવે થાય છે અને અન્યોન્યના ગુણનું જ્ઞાન થયા વગર તે મિત્રતા વૃદ્ધિ પામીને કદી પકવ થતી નથી.

3 નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો :

5

- (1) વિશ્વ પર્યાવરણ દિવસની ઉજવણી ક્યારે કરવામાં આવે છે?
(અ) 15મી જૂન (બ) 5મી જૂન
(ક) 21મી જૂન (ડ) 30મી જૂન
- (2) માતાના ધાવણ પછીના ક્રમે માતૃભાષા આવે છે - આ વિધાન કયા ચિંતકે આપ્યું છે?
(અ) ગુણવંત શાહ (બ) ઉમાશંકર જોષી
(ક) નર્મદ (ડ) પ્રેમાનંદ
- (3) આપણા રાષ્ટ્રધ્વજમાં નીચેના કયા ત્રણ રંગો આવેલા છે?
(અ) કેસરી, સફેદ, લીલો (બ) કેસરી, કાળો, લીલો
(ક) સફેદ, કેસરી, પીળો (ડ) લીલો, કેસરી, ગુલાબી
- (4) ચિંતા બડી અભાગણી, ચિંતા ચિતા સમાન - આ પંક્તિમાં આવેલા કયા શબ્દનો અર્થ અગ્નિ થાય છે?
(અ) ચિંતા (બ) અભાગણી
(ક) બડી (ડ) ચિતા
- (5) વિશ્વ માતૃભાષા દિવસની ઉજવણી ક્યારે કરવામાં આવે છે?
(અ) 21મી ફેબ્રુઆરી (બ) 28મી ફેબ્રુઆરી
(ક) 1લી જૂન (ડ) 5મી જૂન

NO-421046

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

January – 2024

BA023SE103 : Official & Practical Hindi
(New Course)

Time : 1 Hour]

[Total Marks : 25

- 1 हिन्दी भाषा के विविध रूप राष्ट्रभाषा, राजभाषा, संपर्क भाषा और साहित्यिक भाषा पर प्रकाश डालिए। 10

अथवा

- 1 कार्यालयी हिन्दी के स्वरूप, क्षेत्र, उद्देश्य और महत्व को स्पष्ट कीजिए। 10

- 2 ज्ञापन किसे कहते हैं? कार्यालयी ज्ञापन का प्रारूप स्पष्ट कीजिए। 10

अथवा

- 2 निम्नलिखित पारिभाषिक शब्दों के हिन्दी रूप लिखिए: (किन्हीं दस) 10

(1) Additional	(7) Notification
(2) Drafting	(8) Capital
(3) Collaboration	(9) Adhoc
(4) Gazette	(10) Under Consideration
(5) Interview	(11) Circular
(6) Census	(12) Approval

- 3 निम्नलिखित वाक्यों को लिखकर सही वाक्य के सामने सही (√) और गलत वाक्य के सामने गलत (×) का निशान लगाइए। 5

- (1) संघ की राजभाषा हिन्दी और लिपि देवनागरी है।
(2) संविधान की आठवीं अनुसूची में राजभाषा के लिए 30 भाषाओं का उल्लेख है।

- (3) हिन्दी को राजभाषा के रूप में 14 सितम्बर 1949 के दिन स्वीकार किया गया।
 - (4) कार्यालय आदेश सरकारी पत्र नहीं हैं।
 - (5) सर्जनात्मक भाषा साहित्यिक भाषा है।
-

4810

NO-421047-G

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

January - 2024

BA023SE104 : Enhancing Writing Skills in English
(New Course)

Time : 1 Hours]

[Total Marks : 25

- 1 (a) Narrate the story of an accident between a bike and a car 10
in about 125 words.

OR

- (b) Turn the following dialogue between two small children
into a paragraph of about 100 words:

Chintu : Hey Binni, can I tell you a secret?

Binni : Sure, I won't tell anybody.

Chintu : Promise?

Binni : Promise. You can trust me.

Chintu : I don't brush my teeth in the morning. I pretend
to brush my teeth, but I don't.

Binni : Oh! How disgusting! I am going to tell your
mother.

Chintu : Stupid! I am lying.

Binni : Ha, Ha, Ha! You are lying NOW!

- 2 (a) Write a letter to your friend on the occasion of winning a 10
prize in the Inter College Youth Festival.

OR

- (b) Read the following job advertisement and answer the
questions given below: Hiring a friendly and smart-female
Desk Receptionist with a 12th pass certificate, excellent
communication skills, and basic computer proficiency. Salary
8000 per month, but negotiable in case of deserving
candidates.

Questions :

- (1) What is the name of the post?
- (2) Mention the qualifications required.
- (3) Can a male candidate apply?
- (4) Why are strong communication skills needed?
- (5) Who can expect to get more than 8000 per month?

3 Choose the correct option given below each of the following: 5

- (1) The expository type of paragraph _____ something.
(A) narrates (B) explains
(C) argues (D) describes
- (2) A letter to _____ is an example of informal letter.
(A) the principal (B) a business company
(C) a government officer (D) your uncle
- (3) The last sentence of a paragraph is called _____ sentence.
(A) concluding (B) topic
(C) supporting (D) extra
- (4) 'Yours faithfully' is written at the end of a/an _____ letter.
(A) formal
(B) informal
(C) both formal and informal
(D) none of the above
- (5) 'Note making' means _____
(A) counting rupees
(B) playing on guitar
(C) noting down main points
(D) writing in detail
-

NO-421045

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

January - 2024

BA023SE102 : Introduction to Yoga
(New Course)

Time : 1 Hour]

[Total Marks : 25

- 1 'યોગ' શબ્દનો અર્થ આપી, ભારતના યોગાચાર્યોનો પરિચય કરાવો. 10
- અથવા
- 1 યોગની પ્રાચીનતા જણાવી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 10
- 2 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 10
- (1) ભારતની યોગ યુનિવર્સિટીઓ
- (2) યમ અને નિયમનો પરિચય
- (3) વિશ્વ યોગ દિવસ
- (4) મનના સ્વાસ્થ્ય માટે યોગ.
- 3 ખાલી જગ્યા પૂરો : 5
- (1) યોગના _____ અંગો છે. (9, 10, 8)
- (2) સુખમાં _____ વૃત્તિ જોવા મળે છે. (રાગ, દ્વેષ, મોહ)
- (3) સાંખ્ય દર્શનના રચયિતા _____ છે. (કપિલ, બાદરાયણ, કણાદ)
- (4) સમાધિ ચિત્તની _____ અવસ્થાઓ છે. (4, 7, 5)
- (5) પતંજલિની માતાનું _____ નામ હતું. (ગોણિકા, માણિકા, લોપામુદ્રા)

NP-421053

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

January - 2024

BA0231K101 : Folk Literature

(New Course)

Time : 1 Hours]

[Total Marks : 25

- 1 લોકસાહિત્યની સંજ્ઞા આપી, તેની વિભાવના સમજાવો. 10
અથવા
- 1 લોકસાહિત્યના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 10
- 2 લોકસાહિત્યના પદ્ય સ્વરૂપોમાંથી લગ્નગીત અને હાલરડાં સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. 10
અથવા
- 2 નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક લોકગીતની સમીક્ષા કરો: 10
(1) ગોરમાનો વર કેસરિયો....
(2) સૂરજ ઊગ્યો રે કેવિડયાની ફણસે...
(3) સાવ રે સોનાનું મારું પારણિયું
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના વિકલ્પમાંથી સાચો જવાબ શોધી આપો : 5
(1) લોકસાહિત્ય માટે અંગ્રેજીમાં સૌપ્રથમ _____ શબ્દ યોજાયો હતો.
(અ) Folk-Lore (બ) Feck-Lore
(ક) Lolk-Lore (ડ) Feak-Lore
- (2) ગુજરાતીમાં લોકસાહિત્યનો વ્યાપક પ્રસાર-પ્રચાર કરનારનું નામ જણાવો.
(અ) કાગબાપુ (બ) ઝવેરચંદ મેઘાણી
(ક) જયમલ પરમાર (ડ) ખોડીદાસ પરમાર

- (3) લોકસાહિત્ય કંઠસ્થ પરંપરાનું સાહિત્ય છે - સાચું કે ખોટું.
- (4) લોકગીત એ કેવી પરંપરા છે?
- (અ) વાચિક (બ) આંગિક
(ક) મૌખિક (ડ) લિખિત
- (5) મરશિયા ગીતના કેન્દ્રમાં _____ ભાવ હોય છે.
- (અ) હર્ષ (બ) ઉલ્લાસ
(ક) દ્વેષ (ડ) શોક

NO-421055

Seat No. _____

B. A. (Sem.-I) Examination

January – 2024

BA023IK103 : Hindi - Nationalism in Hindi Film Songs
(New Course)

Time : 1 Hour]

[Total Marks : 25

- 1 'ऐ मेरे वतन के लोगों गीत में वीर शहीदों को स्मरण करते हुए श्रद्धांजली अर्पित की गई है' इस कथन को समझाइए। 10
अथवा
- 1 आओ बच्चों तुम्हें दिखाएं गीत में भारत के गौरवशाली अतीत की झाँकी प्रस्तुत की गई है – इस विधान को समझाइए। 10
- 2 हे प्रीत जहाँ की रीत सदा गीत में भारत की संस्कृति का गौरव गान किया गया है – इस कथन को उदाहरण देकर समझाइए। 10
अथवा
- 2 ऐ मेरे प्यारे वतन ऐ मेरे बिछड़े चमन गीत में व्यक्त राष्ट्रीय भाव को व्यक्त कीजिए। 10
- 3 रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए: 5
- (1) ये देश है वीर जवानों का गीत के गीतकार _____ है। (साहिर लुधियानवी, इंदीवर, प्रदीप)
- (2) गीतकार प्रदीप का मूल नाम _____ है। (रामेश्वर द्विवेदी, रामचन्द्र द्विवेदी, रामलाल द्विवेदी)
- (3) ऐ मेरे वतन के लोगों गीत _____ के बाद लिखा गया। (भारत चीन युद्ध, भारत पाक युद्ध, भारत बांग्लादेश युद्ध)
- (4) गीतकार नीरज का मूल नाम _____ है। (रामदास, गोपालदास, हरिदास)
- (5) मेरे देश की धरती गीत के गीतकार _____ है। (गुलशन बावरा, नीरज, प्रदीप)

Seat No. _____

NP-421054

B. A. (Sem. I) Examination
January - 2024BA023IK102 : Human Values in Srimad Bhagwat Gita -
Chapter - 1, 2, 3

(શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતામાં માનવીય મૂલ્યો : અધ્યાય 1, 2, 3)

(Indian Knowledge System) (New Course)

Time : 1 hour]

[Total Marks : 25

સૂચના : (1) પ્રશ્નપત્રના બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) પ્રશ્નની જમણી બાજુ આપવામાં આવેલા અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાનો પરિચય આપી તેના આધારસ્થાનોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 10
અથવા
- 1 શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાના પ્રથમ અધ્યાયમાંથી પ્રાપ્ત થતા નૈતિક મૂલ્યો અંગે નોંધ લખો. 10
- 2 સ્થિતપ્રજ્ઞનાં લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો. 10
અથવા
- 2 શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતામાં નિરૂપાયેલ જીવન જીવવાની કળા ચર્ચો. 10
- 3 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો. 5
- (1) શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાના પ્રથમ અધ્યાયનું નામ જણાવો.
(અ) અર્જુનવિષાદ યોગ (બ) સાંખ્યયોગ
(ક) કર્મયોગ
- (2) ધૃતરાષ્ટ્રને કુરુક્ષેત્રના યુદ્ધ અંગેની માહિતી કોણ આપે છે?
(અ) સંજય (બ) ધનંજય
(ક) ગાંધારી
- (3) અર્જુનને થયેલ વિષાદને દૂર કરવા માટે તેને કોણ ઉપદેશ આપે છે?
(અ) યુધિષ્ઠિર (બ) દ્રોણાચાર્ય
(ક) કૃષ્ણ
- (4) દેહ અનિત્ય છે અને આત્મા _____ છે.
(અ) અનિત્ય (બ) નિત્ય
(ક) અસત્ય
- (5) ભગવદ્ગીતામાં કર્મની ગતિને કેવી કહેવામાં આવી છે?
(અ) સરળ (બ) ગહન
(ક) મધ્યમ